

द्वितीयः अनुच्छेदः



भारतमस्माकं प्रियदेशः । एषः देशः देशानां शिरोमणिः खलु । अस्य प्राकृतिकं सौन्दर्यं बलवत् मनः मोहयति । अस्य उत्तरस्यां दिशि पर्वतराजः हिमालयः विराजते । एषः पर्वतः भारतस्य प्रहरी खलु । भारतस्य दक्षिणेन महासागरः अस्य चरणं प्रक्षालयति । अस्य अङ्गे अनेकाः नद्यः प्रवहन्ति । एतासां तटेषु पवित्राणि नगराणि विराजन्ते । नद्यः लोकमातरः भवन्ति । भारतस्य हरितानि वनानि अस्य शोभां वर्धयन्ति । प्राचीनकाले अस्माकं देशः अन्यदेशानां गुरुः मन्यते स्म । अत्र नालन्दा-तक्षशिला-नवद्वीपप्रभृतयः अनेके प्रख्याताः विश्वविद्यालयाः आसन् । वैदेशिकाः उच्चशिक्षार्थम् अत्रागत्य विद्यामर्जयन्ति स्म । धर्मशास्त्रकारेण मनुना समुचितमुक्तम्-

एतद्देशप्रसूतस्य सकाशादग्रजन्मनः ।

स्वं स्वं चरित्रं शिक्षेरन् पृथिव्याः सर्वमानवाः ॥

प्रश्नाः

1. एकेन वाक्येन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) कः देशः देशानां शिरोमणिः ?
- (ख) भारतस्य संबन्धे धर्मशास्त्रकारेण मनुना किमुक्तम् ?
- (ग) भारतवर्षे के प्राचीनाः विश्वविद्यालयाः आसन् ?

2. एकेन पदेन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) भारतस्य प्राकृतिकं सौन्दर्यं किं मोहयति ?
- (ख) भारतस्य उत्तरस्यां दिशि कः विराजते ?
- (ग) नदीनां तटेषु कीदृशानि नगराणि विराजन्ते ?
- (घ) काः लोकमातरः भवन्ति ?

